

KARELSKÝ

DNEŠEK

ROČNÍK 1

ČÍSLO 5/2003

VYCHÁZÍ DNE 30.5.2003

Z JEDNÁNÍ
ZASTUPITELSTVA

Usnesení ze zasedání zastupitelstva obce Karle ze dne 22.5.2003

Obecní zastupitelstvo po projednání :

1. Seznamuje se stížností pana Bláhy a paní Bláhové .

2. Souhlasí s úhradou neinvestičních nákladů na žáky v ZŠ.

3. Bere na vědomí připomínky paní Mgr. Věry Hanusové.

4. Bere na vědomí výsledky hospodaření mikroregionu Svitavsko za rok 2002.

UPOZORNĚNÍ PRO
MAJITELE PSŮ

Upozorňujeme majitele psů v naší obci, že od června mohou dostat pokutu za to, že jejich pes nenosí registrační známku obce na obojku. Pokud tuto známku chovatel momentálně nemá, bude mu za 10 Kč na obecním úřadu vydána nová.

Obecní zastupitelstvo se rozhodlo radikálně řešit problém volně pobíhajících psů po naší obci, aby již nedocházelo ke střetům s těmito psy. Žádáme všechny spoluobčany, aby nám v této snaze pomohli a opravdu psí známkou své psy označily !!!

OMEZENÍ PROVOZU NE-
MOCNICE V LITOMYŠLI

Z důvodu demoličních prací v oblasti bočních křídel monobloku litomyšlské nemocnice budou od 1. do 20. července zcela uzavřena lůžková oddělení ortopedie, chirurgie, gynekologicko-porodnické a oční. Poslední oční operace a případně porod v litomyšlské nemocnici se uskuteční 24. června. Od 1. července budou též zrušena sociální lůžka a omezen provoz na ošetřovatelských lůžkách. Tato místa budou obsazena pacienti z chirurgického oddělení.

Provoz ambulancí bude následující:

Oční oddělení odborné 7.00–15.00 hodin

Oční oddělení všeobecné 7.00–22.00 hodin (22.00–7.00 hodin – příslužba lékaře pro akutní stavy).

Chirurgické oddělení (+ortopedie) 7.00–15.00 hodin (normální provoz) 15.00–

7.00h (lékařská služba)

Gynekologicko-porodnické oddělení 7.00–20.00 (bez sobot a nedělí). Přes noc nebude gynekologický lékař k dispozici! Drobné gynekologické zákroky lze objednat u obvodního gynekologického lékaře.

Operativa – akutní stavy zajistí RZP převody do svitavské nemocnice. Dohoda s touto nemocnicí platí i pro porody a akutní gynekologické stavy. Akutní oční operativa bude zajištěna v nemocnici v Pardubicích.

Od 21. července do 30. září bude provoz monobloku obnoven. Chirurgické, ortopedické a oční oddělení bude zajišťovat konzervativní léčbu. Gynekologické oddělení bude přijímat ženy i s rizikovým těhotenstvím, provádět drobné operativní zákroky. V uvedené době bude v obou křídlech monobloku probíhat stavení a přístrojová rekonstrukce s kompletní úpravou oken.

Důležité upozornění!

Dle dojednání sociálního a zdravotního odboru Pardubického kraje s obvodními lékaři dochází s účinností od 1. května k následující úpravě zajištění pohotovostních služeb LSPP:

Pondělí-čtvrtek 17.00-21.00h

Pátek 15.00-21.00h

Sobota, neděle, svátky 8.00-17 hodin

Ordinace LSPP zůstává v budově ředitelství Nemocnice Litomyšl.

SDRUŽENÍ DOBROVOL-
NÝCH HASIČŮ

10. května se zúčastnilo družstvo SDH Karle ve složení: **Jan Tobek, Pavel Tobek, Aleš Havran, Pavel Pavliš ml., Jaroslav Hanus st., Jaroslav Hanus ml., Jan Zerkán st., Jan Zerkán ml., Tomáš Blažek, Miloš Baran ml.** Okrskové soutěže v Janově. **SDH Karle se umístilo na druhém místě** za vítězným celkem z Benátek. Odčinilo tak neúspěch z loňského roku, kdy se soutěž konala v Karli. 17. července změří své síly v okresním kole družstev v Kamenci.

Jaroslav Hanus

OBSAH KVĚTNOVÉHO ČÍSLA

Strana 2

Beseda s důchodci, Ohlas na článek - dokončení, Červen - měsíc myslivosti a ochrany přírody

Strana 3

Oslava svátku čarodějnic, Pranostiky na červen, Fotografie dětí MŠ z výletu, Nezaměstnanost k 30.4.2003, Rostou nám fotbalisté?

Strana 4

Co uvádí kronika Karlsbrunn - pokračování, Domácí lékárnička

Příští číslo vyjde 30.6.2003

POZVÁNKA NA
DĚTSKÝ DEN

Zveme Vás na Dětský den.

Kde: BABIČČINO ÚDOLÍ

Kdy: 31. května 2003 v 13.30 hod

Program:

- soutěže a hry pro děti
- vystoupení hasičů ze Svitav
- vystoupení leteckých modelářů z Opatova
- vystoupení kynologického kroužku ze Svitav
- projížďka koňským povozem
- letecká akrobacie
- Country večer s kapelou

Občerstvení: pochoutky z udírny i grilu, zákusky, pivo, alko i nealko. nápoje, káva, kapucino atd.

OHLAS NA ČLÁNEK

Vracím se k článku Mgr. P. Cibulkové z minulého čísla. Možná to byl pouze můj dojem, ale článek ve mně vzbudil pocit, že se celá léta v obci nic nedělo. Vážím si práce každého občana, který přispěl či přispívá jakoukoliv troškou ke zvelebení naší vesnice. Každému z nás je bližší něco jiného: někdo se rád zviditelní v kulturním životě, jiný se věnuje úpravě okolí, jiný prací v dobrovolných organizacích, kterých je v obci jako šafránu a jiný by rád, ale jeho zdraví to nedovolí. Nesouhlasím proto, že se v obci nic v minulosti nedělo ať pro děti či dospělé.

... dokončení na str. 2

OHLAS NA ČLÁNEK

... pokračování ze str. 1

Ráda vzpomínám na akce v dětských letech, kdy i naši rodiče připravovali pro své děti programy, i když nebyly tak velkolepé (pozvali kouzelníky, divadelní společnosti, do obce zavítali i osobnosti našeho předního kulturního života).

Každá výměna generací přináší s sebou i proměnu v obci, nový pohled na kulturní a nezapomínejme i na sportovní život.

Tak, jako se slaví dnešní Den dětí v Karli, jej slavila generace dětí, z nichž někteří již mají své vlastní rodiny. A určitě se alespoň někteří z nich pamatují, jak procházeli pohádkovým lesem, kde je vítala ježibaba, loupežníci a jiné pohádkové bytosti a jak se těšili na domácí perníčky, které si loupali z perníkové chaloupky a vytoužený cíl s atrakcemi, dárky, zákusky v tzv. Babiččině údolí.

Kolik to bylo starostí, přemýšlení maminek, tatínek a starších kamarádů, aby se vše zdařilo a na dětské tváři se objevil úsměv. Generaci, za kterou jmenuji alespoň některé a omlouvám se těm, na které jsem si nevzpomněla, paní Z.Havranové, J.Pulkrábkové, M.Jiskrové, M. Pittnerové a dalších, vystřídala generace nových rodičů a tak to bude i nadále. A lidí, kteří rádi přiloží ruku k dílu, není málo. Život přináší změny a má své hezké i špatné stránky. Věřím, že i generace, která teď je provozovatelem toho, co se v obci děje, jednou převezme žezlo a v tradicích bude pokračovat.

Mgr. V. Hanusová

BESEDA S DŮCHODCI

Kulturní komise ve spolupráci s Obecním úřadem uspořádala tradiční besedu s důchodci naší obce, která se konala v sobotu 17.05.2003 v kulturním domě.

Zábavný program připravila Mateřská škola Karle pod vedením p. ředitelky J. Samkové a p. učitelky I.Bukáčkové. Děti vystoupily s řadou scének a písniček o jaru. Další taneční vystoupení předvedly děti ze Chmelíka. Pro všechny účastníky besedy bylo připravené občerstvení. K tanci a poslechu hrál p. Král z Litomyšle, který tak zpříjemnil celé odpolední posezení.

Doufáme, že jsme všechny zúčastněné potěšili připraveným programem i chutným občerstvením a že jejich spokojenost bude pozvánkou pro všechny ostatní na besedu příští.

(E.J.)

ČERVEN MĚSÍC MYSLIVOSTI A OCHRANY PŘÍRODY

Měsíc červen je obdobím roku, kdy v přírodě vrcholí reprodukční proces. Léto se nezdáříteblně blíží a v přírodě je znát na každém kroku příliv nového života. V hnízdech se nemotorně vrtí malé chomáčky peří a na zemi v měkkých pelíšcích se batolí mláďata nejrůznějších druhů zvířete. Malí obyvatelé přírody začínají poprvé poznávat radosti i nebezpečnosti, která na ně číhají. A právě v této době dochází rok co rok k opakujícímu se dilema. Co se srnčetem nalezeným bez pohybu, pevně přitisknutým ve svém loži. Proč se nehybe, proč neutěče? Je zřejmě zesláblý, zřejmě osířel, matka jej opustila nebo zahynula. Nezbyvá než se jej ujmut. Tento čin motivovaný ušlechtilými pohnutky je však tragickým omylem pro život nalezence. Nehybnost mláďete, Stav fyziologické akineze, spolu s neutrálním pachem a ochranným zbarvením mláďete snižuje možnost nalezení mláďete predátorem. Každá matka spárkaté zvěře odkládá svá malá mláďata na bezpečném místě a vrací se k němu jen aby jej nakojila a ošetřila. Po celou dobu odložení neztrácí matka přehled o okolí mláďete. Zdržuje se většinou po větru v okolí mláďete. Nahradit mláďeti odebranému z přírody matku, je úmorný, pracný a většinou marný boj soucitu člověka se stále hrozící smrtí. Jen málokdy je tento boj úspěšný. Avšak ani dosažená dospělost odchovaného jedince není začátek nového života. Jedinec má změněné chování a v přírodě mu ostatní příslušníci rodu nedovolí začlenit se do daného teritoria. Z hlediska budoucnosti mláďete, stojí za zvážení, zda by i při skutečné ztrátě matky, kterou však nejsme schopni doložit, nebyla milosrdnějším osudem morda predátora, než psychická a fyzická nouze v domově člověka.

Fotografie dětí z Mateřské školy – školní výlet.

ČERVNOVÉ PRANOSTIKY

1. červen

O svatém Fortunátu má kapka deště cenu dukátu.

3. červen

Jaké počasí o svatém Erazimu, takové bude i v příští zimu.

6. červen

O svatém Norbertu chladno jde už k čertu.

8. červen

Medardova kápě - čtyřicet dní kape.

11. červen

O svatém Barnabáši bouřky často straší.

12. červen

Svatá Tonička mívá často uplakaná očička.

13. červen

Na svatého Antonína broušení kos započíná.

15. červen

Prší-li na svatého Víta, jest úrodný rok, ale žádný ječmen.

19. červen

Prší-li na svatého Gervase a Protaze, po čtyřicet dní se deštivé počasí ukáže.

21. červen

Na svatého Aloise poseč louku, neboj se!

23. červen

Na svatou Agripinu odpočivej jenom ve stínu.

24. červen

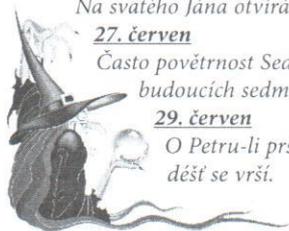
Na svatého Jána otvírá se k létu brána.

27. červen

Často povětrnost Sedmi bratří na budoucích sedm týdnů patří.

29. červen

O Petru-li prší, po třicet dní déšť se vrší.

NEZAMĚŠTNANOST K 30.4.2003

Obec	počet	%
Vendolí	66	14,51
Karle	24	11,24
Koclířov	58	16,17
Hradec n. Sv.	138	15,23
Kam. Horka	31	22,79
Svitavy	1.163	11,45
Okres Svitavy	6.401	11,04

Zdroj Úřad práce
ve Svitavách

OSLAVA SVÁTKU ČARODĚJNIC

Tento svátek připadá na 30. duben – den čarodějnic. O noci z 30. dubna na 1. května se říká, že je to noc magická. Zlé síly mají větší moc než kdy jindy. Lidé věřili, že v povětří poletují čarodějnice, které se účastní čarodějnického reje.

A tak se i v tento den v naší obci pořádala oslava svátku čarodějnic. Slet mladých i velkých čarodějnic, ježibab a čarodějníků začal v podvečerních hodinách v Karli „u Zobačů“ a pokračoval ke klubovně v „Babiččině údolí“. Po trase se připojovaly další čarodějnice a s pokřikem: „Hej, hej, hej, ať žije čarodějnický rej“, průvod dorazil do údolí, kde začal společný taneční rej.

Byli jsme překvapeni hojnou účastí dětí a dospělých v převlečení za čarodějnice, ale i nápaditými doplňky jednotlivců. Před vyhodnocením „nejhezčích čarodějnic“ se všichni předvedli proménádou. Těší nás, že se našich akcí zúčastňují nejen „domácí“, ale i „přespolní“ jedinci i rodiny.

Vyhodnocení čarodějnic:

1.místo	Markéta Doležalová	1.místo	p. Ilona Bukáčková
2.místo	Kristýnka Pulkrábková	2.místo	p. Marta Rovenská
3.místo	Eliška Pechancová	3.místo	p. Zdena Vomáčková
4.místo	Hana Pechancová	4.místo	p. Pavla Peňáková
5.místo	David Vomáčka	5.místo	p. Marta Pečínková

Všechny, ty odvážné a se smyslem pro humor, které se převlékly za čarodějnice, jsme odměnili cenami, diplomy a sladkostmi.

za KK obce Karle
Ilona Bukáčková

ROSTOU NÁM FOTBALISTÉ ?

Žáci ze třetí třídy ZŠ Trstěnice získali **3.místo** v oblastním kole minifotbalu v Litomyšli. Hezké medailové místo z Mc Donald's Cupu a diplomy z Litomyšle 6.5.2003 přivezli tito žáci :

Stanislav Cibulka	Karle
Roman Doležal	Chmelík
Patrik Háněl	Karle
Jaroslav Havlík	Karle
Daniel Libich	Chmelík
Martin Madejewský	Chmelík
Dominik Naise	Karle

DOMÁCÍ LÉKÁRNIČKA

Domácí lékárnička by neměla chybět v žádné domácnosti. Měla by být umístěna na chladném místě, mimo dosah dětí.

Co by měla obsahovat?

a/léky

–je nezbytné, aby všechny léky byly označeny

–v pravidelných intervalech kontrolujte jestli nejsou prošlé

–ihned po zakoupení léku si přečtěte údaje na balení a letáku–pokud něčemu nerozumíte, nestyďte se zeptat lékaře nebo lékárníka

Přehled nejdůležitějších skupin léků

- a/léky proti bolesti – např. Ataralgin
- b/ léky proti teplotě – Paralen, Panadol
- c/ léky při bolestech v krku – Stopangin
- d/ léky proti průjmu – Endiaron, Carbo-sorb
- e/ léky proti zvracení – Kinedril, Torecan, Degan
- f/ léky tlumící dráždivý kašel– Kodynal, kapky – Stoptussin
- g/ léky proti bolestem kloubů a svalů – Apo–Ibuprofen, Veral
- h/ léky na odkašlávání – Ambrobene, Bromhexin, Mucosolvan
- i/ léky proti zácpě – Guttalax
- j/ nosní kapky, oční kapky, prostředky k výplachu oka, masti proti otoku

Tyto lékové skupiny jsou pouze návodem. O nevhodnějším složení Vaší lékárničky se poraďte s Vaším lékařem.

b/obvazový materiál

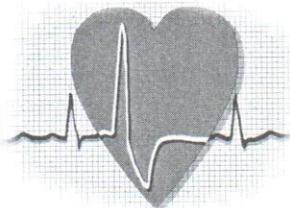
–obvazový materiál slouží k ošetření drobného zranění a k poskytnutí první pomoci u těžších poranění před příjezdem lékaře

–materiál musí být uspořádán tak, aby se v případě nutnosti rychle našel

Nejdůležitější obvazové pomůcky

- obvazy, obvazový mul, tlakové obvazy
- náplast, náplast s polštářkem
- elastické obinadlo
- trojicípy šátek
- rukavice
- dezinfekční prostředek
- nůžky, pinzeta, zavírací špendlík

(J.Z.)

CO UVÁDÍ KRONIKA KARLSBRUNN

Náš svátek Božího těla

Na svátek Božího těla byly stavěny čtyři oltáře se svatými obrazy a sochami, ověnceny mnoha květinami a březovými větvíčkami, a to sice: na hřišti, u Schauerů (číslo 5), u Hanuse (číslo 6 – Perschka) a u Schlingerů.

Malá děvčátka už den před tím pilně sbírala luční květiny, aby je mohla sypat ze svých košíčků na cestu, kudy šlo procesí a před oltáře. Cukrovou vodou nebo pivem si namočily dlouhé vlasy, natočily je přes noc na papírky, aby na slavnost splývaly jako krásné lokny. Často měly myrtové věnečky s bílými voskovými kvítky – jako myrtovými květy. Vždyť chtěly doprovázet průvod krásné.. Procesí se zúčastnili všichni, kteří mohli přijít – hasiči, kapela, kostelní sbor, učitel a žáci.

Vpředu před průvodem kráčela kapela, potom hasiči, ministranti s prapory kostela a dívky syjící květy. Pod baldachýnem, který nesli čtyři muži, šel farář, který nesl svátost. Následovali starosta a radní, kostelní sbor a ostatní obyvatelé a návštěvníci obce. Za doprovodu hlasů zvonů a hudby kapely navštívilo procesí jeden oltář po druhém, přečetl se díl svatého evangelia a modlitba. Po návratu do kostela bylo procesí zakončeno zpěvem písně „Velký Bože, chválíme Tě ..“

Dobrovolní hasiči Karle

– sbor založen roku 1864. Jako první velitel se uvádí Urban, narozen 1841. Další velitelé:

1902 – 1913	Franz Klaschka	č. 45
1913 – 1935	Franz Schauer	č. 21
1935 – 1939	Franz Klaschka	č. 45
1939 – 1945	Adolf Parr	č. 47

Sbor měl naposledy tři stříkačky. Jedna stříkačka byla zakoupena při založení sboru, druhá byla koupena v roce 1871. Když potom vznikaly motorové stříkačky, tlačili jsme na to, aby se koupily, ale staří otcové vesnice byli proti. Tak jsme sáhli k svépomoci a hráli jsme divadlo, abychom si vydělali peníze. Skoro všichni sedláci byli platícími členy sboru, mohli jsme si s jejich pomocí stříkačku koupit. Při jejím vysvěcení byla velká hasičská slavnost. Vyzdobili jsme celou vesnici girlandami a nápisy, jejich obsah se týkal činnosti sboru. Například na domku porodní báby byl nápis: „Buď vždy připraven!“ a pod ním firma: Zkušena porodní bába Franziska Puttmer. Osazení stříkačky bylo družstvo, které čítalo 20 mužů, sbor měl tudíž 60 mužů. V době první světové války bylo ve sboru činných až 70% žen. Velitel Schauer prohlašoval, že ženy dobře zastávaly své muže, dokonce i při požáru u ohně u Hegersama a Penala si dobře vedly.

Požáry v Karli

- 1837 zabil blesk na Perschkerově poli dva koně. Tehdejší sedlák Franz Fauska si při bouře vlezl pod koně, byl také těžce zraněn, přežil to a dožil se vysokého stáří; stalo se 7. září;
- 1840 vyhořela celá Moravská Třebová;
- 1845 vyhořelo celé město Polička, ohořelé papíry byly nalezeny až na našich polích;
- 1845 28. května vyhořel statek Augustina Fausky (č. 36), uhořelo 5 osob, oheň vypukl v noci, ale proč se nezjistilo;
- 1853 vyhořel Warstaffesův domek (č. 97), pozdější majitel Adolf Paar, zednický polír, domek přestavěl a zvětšil;
- 1859 vypukl oheň v domě č. 41, domek shořel do základů a s ním shořely ještě další domky: č.40, č. 14, č. 13, v tom samém roce vyhořel dům č. 25;
- 1860 vyhořel dům č. 12, majitel byl obecním poslem, přišel právě z Litomyšle a našel svůj dům v plamenech;
- 1864 4. listopadu hořel dům č. 22; tehdejší obyvatel Franz Wilder – truhlář;
- 1870 23. května shořel dům č. 52, byla to velká budova, zahynul i dobytek;
- 1873 do domu č. 18 uhořel 19. června blesk;
- 1874 toho dne byly v Karli dva požáry: č. 118 a dům na dolním konci, nebyl znovu postaven, stáje a zahrada náleží nyní k domu č. 127;
- 1879 13. března hořela budova č. 26;
- 8. května hořela budova č. 91, nebyla znovu postavena;
- 22. srpna požár u Johanna Urbana č. 88;
- 1880 30. listopadu dům č. 53;
- 1883 4. února hořela budova č. 68, bylo to na masopustní neděli, bylo právě po nešporách;
- 21. února Abrahamova budova č. 44;
- 1886 3. května uhořel blesk do hrušky – č. 37 u Killerbindera, jeho žena, která chtěla vykopat odtok dešťové vody, byla usmrcena;
- 1892 vyhořel 19. dubna v noci ve 2 hodiny domek č. 57;
- 1898 vyhořela budova č. 54;
- 1899 ještě vyhořel kůlna k domu č. 54, která zůstala ušetřena při požáru před rokem;
- 1900 vyhořel dům č. 86;
- 1908 v červnu shořel dům č. 91;
- 1917 vyhořel dům č. 56, příčinou mohl být i zloděj;
- 1918 v noci 11. července vyhořela budova č. 46;
- 1930 23. srpna shořel ovesný stoh Johanna Hanuse z č. 56
- 1932 20. srpna shořela budova č. 53, uhynuly 3 kusy hovězího, prasata, husy, drůbež, nebylo pojištěno;
- 1933 21. července vyhořel domek č. 101 pravděpodobně od jiskry z komína;
- 1934 27. prosince v 8 hodin večer hořelo v č. 61, příčina neznámá.

Dana Pavlišová

Karelský dnešek: Vychází 1xměsíčně. Vydává Obec Karle, Karle 4, 568 02 Svitavy, IČO: 579564, Tel. 461 634 919, e-mail: obec.karle@quick.cz. Povoleno Min. kultury ČR, reg. číslo MK ČR E 14112. Náklad 250 výtisků. Domácnostem bezplatně, volně 3 Kč. Podepsané příspěvky vyjadřují názory dopisovatelů a nemusí být vždy totožné s názory redakce. Neprošlo redakční jazykovou úpravou. Šéfredaktor: Pavla Cibulková. Redakční rada: Dana Pavlišová, Miloš Jadrný, Jaroslava Zandlerová, Ilona Bukáčková, Eva Jandourková. Grafická úprava: B. Kysilko, K PLUS. Tisk: Svitavská tiskárna, Tyrše a Fúgnera 13, 568 02 Svitavy. Příští číslo vychází dne 30.6.2003.